

بحث و نتیجه گیری :

بنظر می رسد یکی از راه های افزایش شانس باروری به روش IVF استفاده از طب مکمل و بصورت اختصاصی طب ایرانی در کنار طب مدرن باشد. فیتواستروژن ها ترکیبات گیاهی در دسترس، ارزان و مبتنی بر اصول طب ایرانی (4,5) هستند که بنظر می رسد توانایی کمک به افزایش ضخامت اندومتر را در فرایند بارداری به روش IVF را دارا باشند.

- 1.La Marca, Antonio, and Elisa Mastellari. "Infertility: Epidemiology and etiology." Female Reproductive Dysfunction (2020): 211-233.
- 2.Gao, Ge, et al. "Endometrial thickness and IVF cycle outcomes: a meta-analysis." Reproductive biomedicine online 40.1 (2020): 124-133.
- 3.Desmawati, Desmawati, and Delmi Sulastri. "Phytoestrogens and their health effect." Open access Macedonian journal of medical sciences 7.3 (2019): 495.
- 4.Mehasen, Mohamed Nagi, et al. "Use of phytoestrogen with clomiphene citrate for ovulation induction in polycystic ovary syndrome." Egyptian Journal of Medical Research 1.1 (2020): 91-105.
- 5.Ibn Sina AAH (Avicenna). Canon of Medicine (Al-Qanun fi al-Teb). Translated by Sharafkandi AR. Tehran: Soroush press; 2008 [in Persian].
- 6.Aghili SMH. Makhzan-ol-Advieh (Storehouse of Medicaments). Edited by Shams MR. Tehran: Tehran University publication; 2008.

یافته ها:

ضخامت اندومتر در روز ۶ عامل مهمی جهت موفقیت کاشت (Implant) و حاملگی میباشد و چنانچه ضخامت اندومتر ۸-۹ میلیمتر یا بیشتر باشد، بهترین نتیجه و اگر در روز مذکور ضخامت اندومتر کمتر از ۶-۷ میلیمتر باشد، شانس باروری کاهش می یابد. (2)

در برخی موارد با وجود استفاده از ماکزیموم دوز داروهای مورد استفاده جهت افزایش ضخامت اندومتر، این افزایش اتفاق نیفتاده و منجر به عدم امکان انتقال جنین در آن سیکل دارویی می شود.

فیتواستروژن ها یا (فیتواستروئول ها) استروژن های گیاهی ترکیبات غیر استروئیدی با منشاء گیاهی هستند که از نظر ساختمان و عمل شبیه ۱۷-بتا استرول می باشند و اثراتی شبیه استروژن ایجاد می کنند. (3)

نتایج برخی مطالعات نشان می دهد استفاده از فیتواستروژن ها می تواند در افزایش ضخامت اندومتر نقش مثبتی را ایفا کند. (4)

مقدمه:

با توجه به شیوع بالای ناباروری در سطح جهانی و به تبع آن در ایران استفاده از روش های کمک باروری همچون IVF In Vitro (Fertilization) در حال افزایش می باشد. (1)

یکی از مشکلات شایع در فرایند باروری به روش IVF عدم افزایش مناسب ضخامت اندومتر با وجود مصرف داروهای همچون استرادیول است که باعث می شود فرد کاندید مناسبی برای انتقال جنین محسوب نشود. (2)

هدف از انجام این پژوهش توصیه به استفاده همزمان طب ایرانی در کنار طب مدرن برای افزایش شانس باروری به روش IVF و کمک به حل مشکلات احتمالی است.

روش:

مطالعه حاضر از نوع مروری بوده و بر اساس جستجوی کتابخانه ای در منابع اصلی و مکتوب طب سنتی ایران و تطبیق آن ها با مقالات روز و منابع طب رایج تدوین شده است.